

Samråd i Folketingets Energi-, Forsynings- og Klima- udvalg den 9. februar vedr. status for energispareord- ningen

Samrådsspørgsmål J

I Folketingets Energi-, Forsynings- og Klimaudvalg har Jens Joel (S) stillet ministeren følgende samrådsspørgsmål J:

Samrådsspørgsmål J:

”Vil ministeren give en status vedrørende Energispareordningen i lyset af den omfattende kritik, der har været rejst af forskellige interessenter i pressen?”

DET TALTE ORD GÆLDER

Jeg vil gerne starte med at takke for spørgsmålet, som sætter fokus på et emne, der også optager mig meget.

Lad mig også indledningsvist slå fast, at jeg har fuld forståelse for, at spørger beder om en status for ordningen set i lyset af den seneste tids presseomtale.

Det er kun naturligt, at der er stor fokus på en ordning, som koster 1,5 mia. kr. årligt, og som skal levere et substantielt bidrag til den danske energieffektiviseringsindsats. Når vi så samtidig gennem pressen hører om snyd og uhensigtsmæssigheder i ordningen, så synes jeg faktisk, det er helt på sin plads, at vi som politikere stiller spørgsmål til, om det her kunne gøres bedre.

Inden jeg giver en status for ordningen, så lad mig kort ridse rammerne for den nuværende energispareordning op:

Energispareordningen er en væsentlig del af den danske energieffektiviseringsindsats. På baggrund af frivillige aftaler mellem ministeren og brancheorganisationerne for forsyningssektorerne har energiselskaberne siden 2006 haft årlige energisparemål. Aftalerne har udmøntet de politisk fastsatte mål fra energiaftalerne indgået med energiforligskredsen. Senest blev der med energiaftalen af 22. marts 2012 fastsat mål for energiselskabernes spareindsats frem til 2020. Siden 2012 har energispareordningen også udgjort Danmarks implementering af energieffektivitetsdirektivets artikel 7.

I december sidste år underskrev jeg sammen med brancheorganisationerne en ny energispareaftale for perioden 2016-2020. Denne aftale skal sikre, at vi opfylder vores forpligtelse i forhold til Energieffektivitetsdirektivet.

Med den nye aftale blev det årlige sparemål nedsat fra 12,2 PJ til 10,1 PJ. Det var en opfølging på den politiske aftale om at nedsætte energisparemålet, hvilket var ønsket af energibranchen, og som var en del af regeringens aftale af 17. november 2016 om afskaffelse af PSO-afgiften.

Så vidt rammerne.

Som alle forhåbentlig ved, tager jeg det alvorligt, at der igennem længere tid har været rejst kritik af energispareordningen.

Jeg har været meget opmærksom på de eksempler, der er rejst om mulig omgåelse af reglerne. Det er f.eks. sager, hvor der i dokumentationen er angivet et større areal, end hvad der kan opmåles på boligen. Det betyder, at den beregnede energibesparelse af det indberettede tiltag er for høj.

Jeg er også meget bevidst om kritikken af den manglende kontrol og tilsyn med ordningen, både generelt og i konkrete sager. Det er uden tvivl kritikpunkter, som jeg har bedt om, at der følges op på.

Men det er også vigtigt for mig at sige, at vi med den nye aftale, der blev indgået i december sidste år, faktisk *har* været opmærksomme på kritikken og har forsøgt at indrette ordningen bedre. Når spørger

har bedt om en status, er der derfor tre instrumenter, jeg gerne vil fremhæve i dag; for det første særkontrol, for det andet den nye energispareaftales øgede kontrolkrav og for det tredje den kommende bekendtgørelses fastsættelse af et skærpet tilsyn.

Jeg vil gerne gennemgå instrumenterne hver især for at skabe et overblik over, hvilke tiltag der allerede er gjort for at imødekomme kritikken.

Lad os starte med særkontroller og tage afsæt i de konkrete eksempler, hvor der har været mistanke om snyd. Når der modtages indberetninger i den slags sager, vil Energistyrelsen altid gå ind i sagen og undersøge mistanken. Styrelsen har pligt til at oplyse sagen til et så tilstrækkeligt niveau, at der kan træffes afgørelse på et sikkert, faktisk grundlag.

Energistyrelsen kan derfor indhente konkret dokumentation til brug for den enkelte sag. I nogle tilfælde kan det munde ud i en såkaldt særkontrol af det specifikke sagsområde. Det er blandt andet, hvad der er sket på området for hulmursisolering. Her har Energistyrelsen udvalgt 8 af de forpligtede energiselskaber til at indgå i særkontrollen. Styrelsen har derefter fået en ekstern og uvildig konsulent til at udtrække 50-60 sager om hulmursisolering fra disse selskaber. Konsulenten er i gang med at gennemgå dokumentationen for disse sager samt foretage visuelle kontroller af nogle af de huse, hvor der er udført isolering af hulmure.

Det forventes, at konsulenten afleverer sin rapport i løbet af februar. Energistyrelsen skal derefter gennemgå resultaterne af konsulen-

tens undersøgelse, hvilket forventes at være færdigt i slutningen af denne måned.

Energistyrelsen skal derefter træffe afgørelse om eventuel opfølgning på sagerne, og de overordnede resultater af særkontrollen vil blive offentliggjort på styrelsens hjemmeside i løbet af foråret 2017.

Jeg kan ikke udtale mig om de enkelte sager eller om en genopfølgning på kritikken, førend de endelige resultater foreligger.

Jeg forventer dog, at særkontrollen vil lede til en større klarhed om isoleringsbranchen for så vidt angår energiselskabernes energispareindsats samt at den vil afklare behovet for en mulig præcisering af retningslinjerne i sager om hulmursisolering.

Lad mig dernæst fokusere på det andet instrument, nemlig den nye energispareaftale.

Med den nye aftale er dokumentationskravene skærpet, så selskabernes egenkontrol styrkes. Det betyder bl.a., at:

- Der skal være yderligere dokumentation af gennemførte projekter: fx er det ikke nok at fremsende fakturaer, der skal også fremsendes fotodokumentation.
- Før-situation skal dokumenteres: fx ved at have en dokumenteret måling af energiforbruget før gennemførelsen af tiltaget.
- Det skal oplyses, hvilket energiselskab energibesparelserne er overdraget til, så det er nemmere at følge op på eventuelle klager.

Alt andet lige må det forventes, at en styrket egenkontrol vil medføre færre fejl og et lavere behov for særkontroller.

Da ordningen ligesom hidtil bygger på en frivillig aftale med branchen, betyder det, at der er et fælles ansvar for, at reglerne ikke omgås. Energispareaftalen bygger derfor på en stor grad af egenkontrol, og det er selskabernes ansvar at sikre, at de besparelser, de indberetter, lever op til reglerne - også når der anvendes eksterne aktører.

Både myndigheder og energiselskaber har glædeligvis haft fokus på at styrke tilsynet med energispareindsatsen i forhandlingerne om den nye energispareaftale, da det er i fælles interesse, at ordningen har en høj troværdighed.

Men selvom det har været et fælles opmærksomhedspunkt, så må jeg også være ærlig at sige, at vi af erfaring ved, at det er meget svært at indrette en ordning mellem branche og myndigheder, som i den grad bygger på troværdighed og tillid, som det er tilfældet i energispareordningen.

Det vidste vi selvfølgelig også tilbage i december i forbindelse med indgåelse af den nye aftale, og det bringer mig til det tredje instrument, nemlig at der i tillæg til aftalen udarbejdes en bekendtgørelse. Bekendtgørelsen skal sikre et mere effektivt og pålideligt tilsyn med energispareindsatsen, hvor der ikke sås tvivl om myndighedskontrollen.

Bekendtgørelsen udmøntes i løbet af foråret og vil medføre, at reglerne for tilsynet med ordningen opstrammes. De strammere regler skal understøtte, at tilsynet i endnu højere grad sikrer en troværdig energispareindsats.

Det skærpede tilsyn indebærer bl.a., at der skal udføres stikprøvekontroller på omkostningerne til ordningen. Derudover kommer der krav om, at selskaberne skal sende deres såkaldte audits, dvs. kontrolrapporter for deres indsats for energibesparelser, til Energistyrelsen, som skal gennemgå rapporterne og følge op på eventuelle bemærkninger, evt. i form af særkontroller. Andre skærpelser af tilsynet består i flere særkontroller generelt samt en øget opfølgning hos de selskaber, hvor der har vist sig at være problemer, fx i form af besøg.

Der er for mig at se ingen tvivl om, at både særkontroller, den nye energispareaftale og den nye bekendtgørelse indeholder elementer, der er nødvendige for at rette op på tingenes tilstand her og nu.

Men jeg må også ærligt sige, at jeg ikke tror på, at vi under den nuværende aftale kan sikre en så effektiv kontrol, at vi helt undgår snyd. Vi står med en meget stor ordning, som hviler på en høj grad af hvile-i-sig-selv økonomi og tillid, og vi vil aldrig kunne garantere, at der ikke er brodne kar.

Med over 100.000 individuelle sager, så ville det - selv hvis vi ansatte 100 personer ekstra til at kontrollere indberetningerne - ikke være realistisk, at de kunne gennemgå alt materialet.

Jeg skal være ærlig at sige, at de problemer, vi oplever med ordningen, og som vi har hørt om gennem adskillige år, får mig til at overveje, om tiden er løbet fra ordningen i sin nuværende form.

Energispareordningen er en stor del af den danske indsats for energieffektivitet som helhed. Men det er min opfattelse, at vi står med en ordning, der grundlæggende er forkert skruet sammen, og som giver for let spil for snyd. Og jeg synes, det bør få enhver ansvarlig politiker til at overveje, om vi kan indrette vores indsats bedre.

Hvis vi kigger lidt længere ud i fremtiden, står det klart, at der de kommende år sker store ændringer på området for energieffektivitet; der pågår pt. en revision af EU's energieffektivitetsdirektiv, herunder reglerne om energispareordningen, og i 2020 udløber energiaftalen, og energispareordningen er dermed ikke længere forligsbelagt.

For mig vil det derfor være klogt, at de overvejelser, vi gør os om energispareordningen netop nu, også tænkes skridtet videre, så vi kan drage nytte af vores essentielle erfaringer med ordningen, når den skal indrettes fremadrettet.

Danmark er i front, når det kommer til optimering af vores energiforbrug. Siden 70'ernes oliekrise har der været politisk fokus og vilje til at gøre tingene anderledes og ændre vores vaner. Det har tjent os godt og gjort os til forgangland på området for energieffektivitet.

Men der er sket store teknologiske udviklinger på energiområdet de senere år, og vi har også fra politisk hånd ændret på grundvilkårene

for området. Det betyder, at det marked, energispareordningen i dag er en del af, ser anderledes ud nu, end da ordningen startede.

Derfor er det efter min overbevisning ikke sikkert, at det er den model, der har bragt os til, hvor vi er i dag, som bedst kan bringe os videre, og den kommende energiaftale er et oplagt tidspunkt til at gøre sig overvejelser i den retning.

Regeringen har derfor igangsat en række analyser på området for energieffektivitet, som skal sikre, at fremtidens indsats bliver tidsvarende og langtidsholdbar. Analyserne vil blive udført frem mod efteråret, hvor vi offentliggør udspillet til et nyt energiforlig.

Analyserne indebærer bl.a. evalueringer af forskellige nuværende ordninger og analyser af potentialerne for energieffektivisering fremadrettet. Arbejdet indebærer også analyser af energispareordningen, som jo er dagens emne, og som er en væsentlig del af både energiforliget og Danmarks samlede indsats for energieffektivisering.

Analysearbejdet skal se på hvordan ordningen kan indrettes på sigt. Jeg går åbent til at se på andre muligheder og indretninger af ordningen, så vi kan vælge den model, der tjener os bedst på den lange bane.

Det kræver, at vi tænker os godt og grundigt om, og at vi inddrager alle gode kræfter. Derfor vil jeg også gerne have en åben dialog om en ny indretning af ordningen. Jeg har på den baggrund indkaldt aftaleparterne til et møde om spørgsmålet efter vinterferien, hvor jeg

er meget interesseret i at høre, hvilke muligheder og forbedringsforslag, de kan forestille sig.

Jeg er selvfølgelig også meget indstillet på, at vi drøfter sagen i forligskredsen, så vi kan finde ud af, hvordan vi får lavet den bedst mulige fornuftige ordning på lang sigt. I den forbindelse hilser jeg gode ideer og forslag fra forligskredsen meget velkomne.

Det vigtigste mål for mig er, at vi får sikret en ordning, der er gennemtænkt og langtidsholdbar.

Som opsummering på spørgsmålet om, hvad der er status på energispareordningen, kan det altså bemærkes, at der er igangsat en række aktiviteter med henblik på at sikre, at vi har en omkostnings-effektiv og troværdig ordning. Jeg er glad for den løbende dialog, både jeg og ministeriet har med aftaleparter såvel som kritikere af ordningen, og jeg er åben for at lytte til forslag, der kan forbedre ordningen.

Der bliver ført særkontrol fra Energistyrelsens side, vi har indgået en ny energispareaftale med branchen med øgede krav til selskabernes egenkontrol, og der arbejdes pt. på en ny bekendtgørelse, som skal styrke myndighedstilsynet. Parallelt med det er der tillige igangsat et større analysearbejde, som skal sikre, at vi på lang sigt får den optimale indretning af energispareindsatsen, hvor jeg er åben og lydhør overfor input.

Tak for ordet.